

AMOREBIETA'KO ITUNBENA

DUDAGOITIA'N

Zornotza edo Amorebieta base-
rri, auzotegi, asko dauzan udale-
rria dala, Bizkai'tarrok ondo daki-
gu.

Ni orain Euba'ko Pasiotarren
«Lauaxeta» Ikastola'n bizi naz.

Bein baten Dudagoitia izena
dauan auzotegi baterantza egin ne-
ban neure ibilaldia eta an etexe zar
batzuk egozala oartu nintzan eta
gogoz urreratu nintzan eurakana.

Euren egintza-erea, atadi zaba-
la, arri-ageak eta oneitariko baten
armarria, aizollarrak eta olakoak,
nire jakingurea itxartu ta jakiñak
ausnartu -azo eusteazan: Noizkoak
ete dira? Nortzuk bizi izan ete zi-
ran emen? Aundikiak edo eun-
tzutedun leiñargiak zirala dirudi.

BILLAKETEA

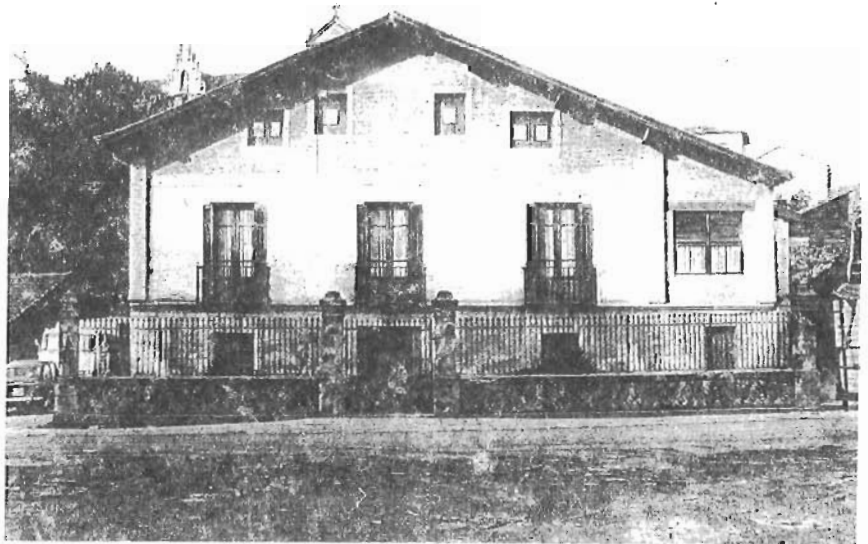
Edesti-azterketak egiteko, base-
rritarrekin berbetan asi nintzan.
Oneik esan eusten, adikor eta gi-
zabide onez, etxe aretako antxiña-
ko bat Mexiko'n Alkate edo Ko-
rrejidore izan zala eta amazortzi
urte baiño geiago atzerrian egon-
da, aberastuta, «indiano» edo
«amerikanu» biurtuta eldu zala
Dudagoitia'ra eta emen Durango'-
ko neskatilla bategaz ezkondu za-
la.

Barri oneik entzunda nire jakin-
gurea geiagotu egin zan eta itaun-
ketan ekin eta ekin egin neban.

Baiña areik Zorrontza'n bizi
zan Ibinaga'tar Maria Luisa'gana
joateko bidea emon eusten nire ja-
kingurea asetzeko.

Eldu nintzan Zorrontza'ra eta
Ibiña'gaz alkar ikusi ta berba egin
neban.

Auxe esan eustan: Korrejodo-
rreari buruz Dudagoitia'n entzun
dozuna egia da, baiña zeaztasun
eta zertzelada guztiakin jakin gura
ba'dozu, berton Zorrontza'n dau-

Ibinaga ta Belaustegigoitia'tar M.ª Luisa'ren etxea. Emen izenpetu zan Amorebieta'ko Itunbena.

kazu Etxebarria izena dauan gi-
zon bat eta berak jakinarazoko
dautzuz.

MAI TXIKIA

Onck emongo leuskidala esan
eusten, Udal-Etxean egoan len-
idazkitik argazkiz ateratako libu-
rutxu bat. Gengozan etxea berea
zala eta Amorebieta'ko itunbena
antxe izenpetu zala esan eustan.

Izenbea jartea Serrano Gudal-
buruak erabili eban maitxua be
ikusi neban: Etxea lez txikitxua da
eta ori gogoratu eustan.

Agiri aundiak egiteko gogo
aundiaz eta ospez jokatuten oitu-
ta gagozelako, arritu egiten gaitu
Karla'tarren bigarren gudea amai-
tzea ain gauza txikian egiña iza-
teak.

KARLA'TARREN II GUDEA

Karla'tarren I gudea 1839'an
Bergarako itunbenagaz amaitu
zan eta II 1872'an orrillaren 24'an
Amorebieta'ko Itunbenaz.

Labur-labur esango dogu zelan
izan zan eta zeintzuk eskintzak.

Serrano Gudalburuagana eldu
ziran Duke Jauna ta Lopez Do-
mingez Gudalburua Guda-Aginta-
ritzako Nagusiak eta Urkizu'tar
On Fausto. Orue'tar Juan E. eta
Belaustegigoitia'tar On Gaspar.
Berbaldietan eta eztabaidetan goi-
zeko irurak arte iraun eben eta
biaraminerako itzi ebezan idaz-
kiak eta izenpetzeak.

AZKEN-BALDINTZAK

Sei erabagi artu eta emon ebe-
zan:

- Bizkaia'n guda egitera jaso zi-
ranak parkamen osoa artuko
dabe eta euren etxeetara joan
leitekez, izkilluak itzi-ta.
- Parkamen onetan sartuta da-
gozan Guda-Aldundegiko la-
gunkide guztiak eta agintariak,
kalterik artu barik atzerrira
igaro leitekez.
- Jaunerriko zergai dagokienez,
Gernika'ko Batzar Nagusiak
Lege Zarren oituraz erabagiko
dabe.
- Eskuetan izkilluak daukezan
gudariak, izkillu orreik itzi ez-
(6'n. orrialdera)

LANDAJUELA ADISKIDEARI

Jaungoikoak bertsolari - doia emon ba'leust joan jakun Landajuela adiskide onari omenezko bertsoak egingo neuskioz, baiña ori ezin egiñaz, ona emen bere oroitzak berba askatuz.

Lagun on eta zintzoa, benetan maitagarria, betiraunera aurreratu jaku, negarrik, naigaberik ez nekerik ez dagoan egizko bizilekura.

ZER aldizkari onen azken-orrrialdean idazlan labur baiña maminsuak, ia beti euskalkien alde, adierazoz, gure euskerearen aberastasuna euskalkietan dagoala eta sasi-jakintsuak egin deben batu ori, arrapaladan sartu gura dauskuena, ondapen blastada bat izango dala, izkuntzak erritik sortu bear daualako, esan eta esan ekin eban.

Landajuela beargin tolesbako ta zintzoa zan eta egunero zortzi orduz kaletan lan egin ondoren, edatetxeetako barriketak alde batera itzi, urrutikuskiña alboratu eta atsegiña artu bearrean Euskeraza-

leak Alkartearen geletan sartuta duan bere laguntza biotz zabalez eskintzen eban ZER gure aldizkaria ondo ibilli zeitean eta bidalgoz, garaiz, izenpetuai eldu zeikioen.

Otzan, isil, zalaparta guztien arerio izan arren, zuzentasunaren

aurkako egoerak ez ebazan salatu barik izten. Batez be erantzukizunik-ezak eta griña itsuak sorturiko maltzurkeriak argitan ipinten.

Ezagutu genduan guztiok, egunero mai-ondoan jesarrita, arpidedunai biartzeko ZER'en aleak eraten ikusten genduan. Aren isillezko ontasunak miratu ta ederresten ginduzan.

Landajuela'ren laguntza irabazi-bakoak eskertzeko Euskerazaleak San Anton'en Mezea egin eban bere gomutapenez Igan-de bateko amabietan. On Klau-dio izan zan maiburuko, baiña gure adiskide onen oroipen eder bat egin be.

Aita Jaungoikoaren betiraun-etxetik lurreko txango onetan bera lez lagun onak izateko lagundu daiskula.

LETONA'k

(5'n. orrialdetik)

kero parkatuta geratzen dira, bardin buruzagi ta guda-aging-tariak, len dauken irabazbidea kendu barik.

- Erabagi onein ondorenak nire aginbideak esaniko tokietan izkilluak izten dabezan uean asiko dira.
- Guda-Aldundegiko Jaunak eta ordezkioak berbatuta gerantzen dira euren aal-izatez erki onetako bakea urratu leikeen

matxinada ta burrukak alde batera izteko.

Amorebieta'n, 1872'ko orrillaren 24'an

FRANCISCO SERRANO'k

IDAZLEAREN OARRA:

Esan dodan idazki-liburuak amabi atzalburu dauz. ZER'en zuzendariak gura ba'leu eta Aldizkariaren irakurleak onartu ez-

kero, atsegiñaz emongo neukez euzkeraz orrialde orreitan agertzen diran jazokizunak.

LETONA'k

**IDAZKOLEAREN
ERANTZUNA:**

Gaia oso jakingarria da eta Letona J.'k ori egitea esker onaz artuko genduke. Maitxuaren, etxeen eta olakoen argazkiak be pozik argiratuko gendukez.

ZUZENDARIA'k